

II c
1724

Q.N. 534, 7.

B. m. II, 661

DE
EO QVOD PVLCHRVM EST
IN CARMINIBVS ELEGIACIS
P. LOTICHII SECVNDI
DISSERIT

SIMVLQVE
AD AVDIENDAS
IV. ORATIVNCVLAS
IN
SCHOLA NOVAE VRBIS AD
DRESDAM

A. D. XX. MART. A. C. MDCCCLXVI.

HORA II. HABENDAS

PATRONOS ET FAVTORES

HYMANISSIME INVITAT

M. CHRISTIANVS FRIDERICVS QVELLIVS

RECTOR.

FRIDERICOSTADII
EX OFFICINA HAGENMVLLERIANA

Quamquam Saeculum XVI. post C. N. magnum poetarum tulit proventum, qui, a natura ad poesin facti, suavitate & elegantia carminum, dulcedine & concinnitate numerorum, veteres, felici imitatione consecuti sunt; haud tamen scio, an ullus eorum, elegantia sermonis, admirabili & fere invidendo nativae simplicitatis cultu, venae ubertate ac copia, compositionis suavitate, & praesertim artificiosissima veterum imitatione, Lotichium, poetarum Germanorum principem, non dicam superaverit, sed tantum assecutus sit. Tantum autem abest, ut reliquos illius Saeculi poetas, Eobanum Hessum, Georgium Sabinum, Joannem Bocerum, Georgium Fabricium, Jacobum Micyllum, Jo. Fabricium Montanum, multosque alios Lotichio aequales despiciam, ut potius eorum carmina, lectu dignissima iudicem; sed tantum maxima cum animi persuasione contendo, me in hoc uno vate praestantissimo, omnia conjuncta invenisse, quae in aliis separata laudantur. Sive enim delectum & nitorem verborum, magnificentiam translationum, veritatem & acumen sententiarum, urbanitatem jocorum, &, ut uno verbo dicam, naturalem pulchritudinem, quam tamen paucissimi nostris temporibus sentiunt, respicio, brevi examine invenio, has virtutes omnes a Lotichio ita esse expressas, ut nihil fere supra esse cogitarique possit: Sive rectitudinem numerorum, & aptitudinem membrorum, maxima jucundissimaque variatione prolatorum, confidero, blanda quadam vi, in maximam Lotichii admirationem, vel invitum raptor, indignabundusque doleo, cum Cel. Schillingio, ¹⁾ populari meo doctissimo, Germaniam nostram tam ingratam in praestantissimum hunc vatem esse, ut

A 2

multi

x) In Carm. ab eo editis Lipf. 1761. ubi p. 89. Elogium Lotichii.

Est oblita tui Germanis. Quam bene! Tellus
Barbara Romanum nesciat ingenium,

multi sint, viri alias non indocti, qui Lotichium ejusque carmina vix nomine noscant: Sive denique ad audaciam, quatenus in genere Elegiaco locum habet, aut verecundiam in rebus & dictis, aut varietatem argumenti, temporibus nostris accommodatam, reliquasque summi poëtae virtutes spectro, ingenue liberaliterque fateri cogor, haec omnia ita fuisse in uno Lotichio, ut haud sciam, an in ullo alio, inprimis si a veteribus poëtis, Virgilio, Horatio, Ovidio, Tibullo, aliisque discefferis, unquam fuerint. Praecipua tamen Lotichii nostri laus, nisi totus erro, & amabilis quaedam vis, me in his carminibus dijudicandis cœcum reddidit, esse videtur, quod assidua veterum poëtarum lectione, seu ut rectius dicam, more Romanorum & Graecorum, ediscendo veterum carmina ¹⁾ praestantissima, consecutus sit hoc, ut cujusvis virtutes praecipuas non modo sentiret, sed, quod difficilius est, etiam felicissima imitatione, sine omni tamen plagio, eleganter exprimeret. Quare etiam, auctore Cel. Petr. Burmanno Secundo, qui opera Petr. Lotichii Secundi, tam prosaica quam poëtica nitidisime duobus Voluminibus, forma media, eaque maxima, Amstelædami c1706ccliv. edidit, dictu difficillimum est, quemnam ex poëtis, qui supersunt, Elegiacis antiquis, sibi praecipue exprimendum proposuerit. ²⁾ Ne autem, quae hactenus in laudes Lotichii breviter stricimque a me disputata sunt, pro auctoritate praetoria, quae in rebus poëticis, parum valet, aut aliorum sententiis deceptus, dixisse videar, juvat, singula paulo prescius persequi, exemplisque e carminibus Lotichii defumtis, veterumque effatis comparatis, probare, tam, ut Patronis atque Faustoribus meis pie Devenerandis demonstrem, quam viam atque rationem in explicandis interpretandisque auctoribus classicis sequi soleam, cum multi, mei ordinis viri, iudice, Cel. Klotzio, ³⁾ elegantissimo, in legendis interpretandisque antiquorum auctorum libris nihil faciant, quam ut dicendi formulas explicant, excerpant, ediscant: quaedam ad antiquos ritus pertinentia, colligant, de figuris quaedam, tropis, periodis, quae e vulgaribus libris memoriae mandarunt, moneant; reliqua vero, quae ad venustatem pertinent, quae in apte tractanda re apparet, aut ad elegantiam per omnem orationem aequaliter diffusam spectant, parum curent, nec facile cogitent, quam eleganter scriptor rem proposuerit, ornaverit, diviserit, aut assensum auditorum elicuerit; aut denique per quas artes, easdem virtutes facili imitatione consequi possimus: quam etiam, ut juvenes artis poëticae studiosos, inprimis disciplinae meae traditos, hac prolatione, de eo, quod pulchrum est in carminibus Lotichii, ad diligentiorum veterum & recentiorum poëtarum lectionem humanissime invitem, exemplisque demon-

x) Quintil. Instit. orat. Lib. II. cap. 7. p. 156, ed. Burm. 2) Profat. p. 3. 3) Opuscula Altenb., ed. 1766, p. 231.

monstrem, quid in carmine Elegiaco, quo Lotichius omnibus inter recentiores palmam praeripuisse videtur, pulchrum elegansque censeatur, quidque in nova editione horum carminum, quam in gratiam studiosae juventutis, rogatus paro, sim praestiturus. Cui etiam reservavi ea, quae tam ad vitam Lotichii, a Cel. Hagio, poëtae nostro aequali, eleganter descriptam, pertinent, quam quae ad rectum horum carminum sensum, in locis difficilioribus assequendum, perpetuamque fere Ovidii, Tibulli aliorumque masculam imitationem, spectant. Quare omnis opera nostra, in hac prolusione scholastica, tantum versabitur in demonstranda pulchritudine Lotichii carminum Elegiacorum in genere: quae, cum tam in elegantia & puritate sermonis, quam suavitate & concinnitate compositionis, ad imitationem veterum poëtarum, in vate recentioris aetatis cernatur, nobis de singulis sigillatim dicendum erit.

Quum poëtae, auctore Horatio, poëta elegantissimo, non tam arte & institutione, quam natura & nobili vena, fiant, haud superfluum erit, in limine statim hujus prolusionis, de eo, quod pulchrum est in carminibus Elegiacis Lotichii, monuisse, auctorem nostrum, non tam institutione Jacobi Micylli, Philippi Melanchthonis, & Joachimi Camerarii, quorum tamen institutioni ipse fere omnia, grato animo tribuebat, factum esse perfectissimum poëtam; sed potius ipsa benigna natura, quam intribuendis animi dotibus inprimis poëticis, habuerat fautricem. Teste enim Cel. Hagio, ¹⁾ auctore fide dignissimo, iudiceque non improbando, statim in Lotichio adhuc puero, naturalis quidam impetus fuit ad studium poëticum, ut, quidquid extra carmen ageret, quasi aliud agens, ut dicere solebat, ageret. Hinc puer admodum, ruri saepe libenter fuit, atque in agris & silvis errans, inter pastores cantavit, nescio quae, pastoralia ac numina silvestria, ita ut jam dum videretur, Maronaeam silvestrem Musam tenui meditari avena. Quare jure cum Ovidio, ²⁾ quem fere ubivis in carminibus expressit, dicere potuit:

At mihi jam puero coelestia sacra placebant;
Inque suum furtim Musa trahebat opus.
Sponte sua carmen numeros veniebat ad aptos:
Et, quod tentabam dicere, versus erat.

Hos autem occultos artis Musicae igniculos excitandos, opesque naturae reconditas eliciendas expoliendasque sibi sumsit Jacobus Micyllus, qui eo tempore literas tam Graecas quam Latinas in Schola Francofurtensi multa cum laude profitebatur, cujusque disciplinae Lotichius noster, a Patruo suo, Abbate Solitariensi,

A 3

1) Tom. II, p. 79, ed. Burm.

2) Trist. IV, 10, 19, ff.

riensi, a quo cognomine Secundi distingui voluit, ita traditus erat, ut pars quasi parva domus illius esset. Nam quamquam natura etiam sine doctrina multum valet, necesse tamen est, vel certe res melius procedit, si ars & institutio accurata accedit. De qua re plura differere, nec hujus loci est, nec necesse esse videtur, cum nobis jam ab Horatio, ¹⁾ Quintiliano, ²⁾ multisque aliis orium factum sit, nec ea facile a quoquam negatur. Quare etiam Lotichius non solum Micylli institutionem artis poeticae, avidis quasi auribus imbibit, ita ut diurnam sitim vellet extinguere; sed gratus etiam ei fere omnia adscripsit: ³⁾

Tu nisi, inquit, Pegafidas duxisses primus ad undas,
Arida neglectae vena perisset aquae.

Neque dubito, huic institutioni Micylli, a Camerario & Melanchthone auctae & expolitae tribuere, quod Lotichius noster sequentibus temporibus carmina sua, ad aurium voluptatem, animique sensum composita, neque stans pede in uno, subito ingenii impetu fuderit, neque maxima elocutionis compositionisque cura represserit. Vtrumque enim pulchritudinem, quam dicunt, naturalem, mirum in modum impedit, mediumque, etiam in arte poetica, beati tenent. Hinc Lotichius noster ab Horatio ⁴⁾ edoctus, omne carmen ad unguem decies perfectum, castigavit, rescripsit, atque emendavit, ut novum esse videretur. Qua occasione haud superfluum erit, & hic monuisse, Lotichium nostrum, anno aetatis suae XXII. quaedam carmina Parisiis clo lo LI. emisisse, & Dan. Stibaro, Equiti Franco, cujus filiis in Galliam peregrinantibus additus erat studiorum morumque moderator, adscripsisse; quae editio una cum ea, quae Lipsiae clo lo LXI. cura Camerarii recusa est, his terris rarissima est. Quodsi carmina, quae in his duabus editionibus leguntur, quarum altera nobis, a Cel. Clodio demonstrata est, compares cum iis, quae in vulgatis editionibus reperiuntur, parum abest, quin nova aliaque esse putes, cum tamen eadem sint, aut, cum Cel. Kortholto, ⁵⁾ Lotichium in illis mediocrem, in his vero omnibus numeris absolutum poetam se praestitisse judices. Neque minus cura studiumque Lotichii in conficiendis emendandisque carminibus cernitur e lacunis & hiatibus, qui in elaboratissimis poetarum nostri carminibus reperiuntur, quorum in editione Lipsiensi prima, nulum deprehendimus vestigium. Tantum autem abest, ut hae lacunae, optimo Lotichio sint dedecori, ut potius probent, eum nec effudisse versus, spiritu nervisque carentes, nec vim naturae intulisse, sed more praestantissimorum poetarum quae.

1) Art. poet. v. 408. 2) Instit. Orat. Lib. II. c. 19. p. 200, ed. Bur. 3) Lotich. II. 15. 39. ed. Bur. p. 171. 4) Art. poet. v. 294. 5) in disquis. de Obsid. Magd. §. 6, quae Tom. II. ed. Bur. inserta est.

quaedam in aliud tempus distulisse, operibusque suis immortuum esse. Quemadmodum enim nemo prudentum, Virgilii Aeneidos libros, ob quosdam versus imperfectos, pro opere tenui vilique habet, quin potius praestantissimum carminum Virgilii putet; sic etiam, neque pulchritudini, neque perfectioni carminum Lotichii nostri quicquam perit eo, quod versus quosdam nondum absolutos habent. Quo loco tironum causa duo monere juvat: primum, ne imitentur perversum nonnullorum, vitio quasi creatorum Criticorum morem, qui, ubi lacunam in auctore quodam inveniunt, suum esse putant, felicitate ingenii, audacia dicere volui, eam supplere, suosque labores ac conjecturas, plerumque temerarias, textus verbis inserere: qua temeritate fit, ut auctoris verba ita saepe corrumpantur, ut, si ipse e mortuis rediret, vix opera sua agnitus, malam gratiam his perversoribus habiturus esset: deinde ne sequantur, non minus perversam Aristarchorum quorundam consuetudinem, qui lacunas hiatusque constituunt, ubi ne ullum quidem eorum vestigium reperitur, aut qui secant delentque, ubi vel nexus est paullulum implicitus, vel vocabulum occurrit, quod isti statores linguae latinae concoquere non possunt, quia a Nizolio e Cicerone non notatum est. Qua labe Cel. Heinsius, in recensendis Ovidii carminibus quodammodo infectus fuisse videtur, quippe qui lacunas in Metamorphoseos libris constituere, nonnullos versus, si non plane tollere, uncis saltem includere voluit. Sed redeamus ad Lotichium, qui, etsi carmina summa cura summoque studio composuit, saepeque emendavit; ingenii tamen impetum anxia elocutionis & compositionis cura non plane represcit. Quare etiam Georgium Fabricium, decus quondam & ornamentum Scholae Afranaeae, quae Misenae floret, carmine monuit, ut poemata, jam satis castigata, deciesque ad unguem praefecta, per ora virorum volare fineret. ¹⁾

Jam sat, inquit, nam modus esset debet, illos
Aerumnosa coërcuit litura. &c.

Neque minus carmina quaedam, inprimis brevia & jocosa, quae inter juvenilia leguntur in editionibus Camerarii & Hagii, *ἀντροσχεδίως* scripsit, quae quamquam elegantia non aequant reliqua studiose scripta, saepeque emendata: naturali tamen quadam pulchritudine gaudent, poetamque elegantissimum produnt.

Hoc in universum de pulchritudine carminum Lotichii disputasse, sufficit; jam veniendum est ad ejus partes, ubi necesse erit, ut, primo consideremus sermonis elegantiam puritatemque, sine qua carminibus nulla inesse potest
pulchri-

1) Lib. I, car. p. 135. ed. Cam, de anno 1603.

pulchritudo. Est autem ea, partim in verbis ipsis, eorumque lectu, partim in loquendi formulis, ab optimo veterum quovis probatis, sita.

Etenim nihil magis temerarium esse, fingique potest, quam si grammaticae quidam in trivio docti, aut obscuri philosophatae sibi, maleque cautis, stulto imitatorum pecori, persuadere tentant, nullum prope esse discrimen vocabulorum, sed omnia aequae bona, honesta elegantiaeque esse. Qua perversa opinione ducti, libros latinos conscribunt, quos nemo latine doctus intelligit, vocabula jam antiquata cum recentioribus conjungunt, resque, sua natura notas, obscuris vocibus reddunt obscuriores. Quare uniuscujusvis Grammatici primum praecipuumque officium esse debet, ut veram vim ac potestatem omnium vocum ipse teneat, eamque suae disciplinae traditis inculcet, vocabula solemnia breviter sineque superbiae fastu explicet, semperque moneat, non omnes voces ubivis eandem gratiam eandemque potestatem habere. Cujus rei memor Lotichius noster ubivis quidem vocibus puris usus est, sed tamen aliis in carmine, aliis in oratione pedestri. Neque minus vocabula accommodavit rerum argumentis, carminum generibus, loquentiumque conditionibus. Cui enim quaeso vel ex Horatio ¹⁾ ignotum est, vocabula, quae genus Elegiacum ornant, carmina lyrica interdum dehonestare? Aut quem fugit, vocabula, quae in ore Davi pulchra sunt, Oedipo dedecori esse? Hinc Lotichius noster in quovis carmine elegit verba illustria, poetis propria, rebusque accommodata; seduloque fugit vocabula barbara, peregrina, sordida, minusque honesta. Etenim in lectu verborum, more illius Saeculi, quod Ciceronianum quodammodo dicendum est, tam anxius saepe esse videtur, ut non facile admisserit vocabulum, inprimis in oratione pedestri, quod non Ciceronis auctoritate innitatur. Quam consuetudinem, Ciceronis scribendi genus ubivis exprimendi, etsi ex toto, ut dicunt, non probo; ingenue tamen fateor, eam imitationem facilius ferendam esse, quam barbariem, & a dicendi genere monachorum stupidorum, parum diversam scribendi rationem, multorum hominum nostrae aetatis, qui litteras elegantiores vi munerum profitentur. Quamquam autem Lotichius, elegantiae dictionis studiosissimus fuit, veteresque felicissime expressit; nihilo tamen minus Cel. Burmannus, in notis prolixissimis ad Lotichium nonnulla vocabula, parum latina scite notavit. Vfus es, bone Lotichi, vocibus, Compater, Salvater, Prorektor, & Disparitas. Magnum crimen! pessima vocabula! parum abest, quin austeri Critici, alta voce suos convocent, ut sibilo Te puniant. Sed nihil timeo amice, duo priora fortasse, non a Te ipso profecta sunt; leguntur enim in car-

1) Art. poet. v. 235.

carminum tuorum inscriptionibus, quas ab aliis additas esse multi putant: deinde tibi, poëtae jam ab Horatio ¹⁾ jus concessum est, in re nova, Ciceronique incognita, novam creandi vocem: defendit vocem, Salvator, inscriptio a Grutero ²⁾ prolata, tempore Trajani erecta: defendit vocabulum Protector, Ammiani Marcellini, auctoritas: Disparitatis autem vocem fortasse ipse damnaſſes, si mortis crudelitas te tam subito casu non rapuiſſet. Nos autem in solatium Tui cum Horatio exclamamus: ³⁾)

Verum ubi plura nitent in carmine, non ego paucis

Offendar maculis, quas aut incuria fudit,

Aut humana parum cavit natura. — —

A vocibus autem sordidis, spurcis atque obscœnis, quae suavitatem impediunt, castasque hominum aures offendunt, plane abhorret castissimus Lotichius. Quare haud dubitamus, ei quoque vindicare verecundiam, quam nuper Cel. Klotzius, Virgilio in verbis & rebus asseruit. ⁴⁾ Etsi enim impurum Catullum, nequitiae & artis amatoriae magistrum Ovidium, parum verecundum Tibullum & Propertium, aliosque ita legerat, ut eorum carmina ex prompta fere memoria recitare posset; tamen haec impura omnia, ob quae multi Petronium Catullum, aliosque legunt, ita fugit in carminibus, ut omnia candida & venusta appareant. Etenim non tantum ipse verecundiae studiosus fuit; sed etiam aliis hanc auream virtutem svasit. ⁵⁾

Odi ego difficiles salebras, inamabile carmen:

Aonio tinctum nectare carmen amo.

— — Sed enim tu mente pudica

Caste puer, castis carmina finge modis.

Negandum quidem non est, occurrere quaedam carmina amatoria in Lotichio, imprimis libro secundo Elegiarum, qui amores ejus continet, multaque de Claudia, Callirrhoe, Panaride habet; ast usus est jure poëtarum, qui non tantum docere, sed etiam delectare cupiunt: ut caste amavit, sic etiam verecunde scripsit: praeterea danda sunt haec carmina fervori juventutis, & cogitandum, eum, cantando molles amores, carmen mollius duxisse, oblectationemque honestam inde ad molliendas animi curas percepisse; & denique hoc carminum genere poliri

1) Art. poet. v. 50. ff. 2) p. 19. n. 5. 3) Art. poet. v. 351. ff. 4) cf. Opuscula varii argumenti p. 242. ubi haec diss. inserta legitur. 5) Juven. p. 289. ed. Cam.

poliri ingenium & nutriri eloquentiam venamque poëticam. Sed audiamus ver-
recundum Lotichium ipsum: ¹⁾

— — — fed resque locusque
Plura vetant, volucris cetera mando Deo.

Hagium pie monet: ²⁾

Ne precor o turbae more furentis ames.
Ipse mihi videor nunc demum vivere, postquam
Haec penitus cessit pectore cura meo.

De Rosemannio somniat: ³⁾

Cetera vos quercus scitis, volucresque canorae
Virgine cum sola quid Rosemannus agat.
Omnia spectabam, sed non tamen omnia dicam &c.

In carmine epithalamio, a Cel. Burm. primum inter Lotichii carmina edito: ⁴⁾

Cetera quae nostra non debent voce moneri,
Monstrabit praesens connubialis Hymen.

Quam verecundiam autem in rebus amatoriis describendis observavit Lotichius; eandem etiam deprehendi in eo, quod neminem carminibus suis laeserit. Nullo in loco petiit ignavos stupidosque monachos suae aetatis; nullo verbo violavit Carolum V. quamquam Philippum Melanchthonem, optimum Lotichii praeceptorem, Musasque Wittebergenſes, una cum poëta nostro ex hac grata sede depulerat, eumque coëgerat, ut Electoris Saxoniae signa sequeretur: nunquam maledixit illi feminae Bononiensi, ne nominavit eam quidem, quae philtum praeparaverat, amico Lotichii destinatum, ab ipso autem incio haustum, quo in gravissimum incidit morbum, viresque animi & corporis ita perdidit, ut diem supremum, anno aetatis XXXII. Heidelbergae obire cogeretur. Ex quo patet eum verissime effigiei suae subscripsisse: ⁵⁾

Ira brevis, moderatus amor, patientia victrix,
Invidia pectus, carmina felle carent.

Sed tranſeamus a verbis verecundis ad voces a propria ſignificatione ad alienas cum virtute & gratia translatas, quas metaphoricās vocant. In quibus
uſur-

1) Juven. p. 285. 2) Juven. p. 277. 3) Juven. p. 259. 4) Tom. I. p. 546.

5) Effigies Lotichii cum duplici inscriptione, altera a Lotichio ipſo, altera a Jo. Petr. Lotichio confecta, cernitur in ed. Burm.

usurpandis, more optimorum auctorum, & usum spectavit, & modum adhibuit, ut dictio neque obscura, neque hiulca reddita sit. Hinc miscuit translatis, vocabula propria, more pictorum, qui & umbrae locum in quavis pictura relinquunt. Nam poëtis & pictoribus, auctore Horatio, ¹⁾ aequa potestas, eademque leges scriptae sunt; & ipsa poësis quodammodo pictura animata & loquens est. Quamquam autem translata vocabula totam orationem ornant, ita, ut tam aures oblectent, quam animum moveant, ducant, rapiant; tamen descriptionibus, quibus poëtae tanquam stellis illustrare solent carmina, singularem concilient gratiam. In quibus pingendis Secundus noster admirabilis fuit artifex. Sed quoniam infra, nobis pauca dicenda erunt de descriptionibus, reservemus exempla vocabulorum translatorum ad illum locum; properemusque a nudis vocibus, ad formulas loquendi.

Cernitur autem pulchritudo non tantum in eo, ut semper regulas grammaticas bene observaverit Lotichius, in componendis dicendi formulis, sed praecipue, ut adhibuerit locutiones, ab optimis quibusvis frequentatas, utque sedulo vitaverit, tam obsoletas quam minus audaces. Inprimis mihi valde placuerunt locutiones, quibus, in exprimendis rebus sacris, usus est, sine vitiosa descriptione & anxia fuga vocabulorum theologicorum. Quid elegantius dici potest? ²⁾ Contigit mihi,

Abluere antiquae mala sed contagia culpae

Inque salutiferis sumere nomen aquis?

cum qua elocutione, conferenda sunt carmina argumenti sacri, ut tirones discant etiam de rebus, quae spectant ad fidem nostram, pure eleganterque disserere. Neque minus gratæ sunt dicendi formulae, quibus expressit res veteribus ignotas. Cui non placent?

— — — ferrea late

Pondera, sulfureis ignibus acta, volant. ³⁾

Dum cava terrificis ictibus aera tonant.

Machina nec volucres torqueret ahenea glandes. ⁴⁾

Sunt tamen, quaedam dicendi formulae, quae vix auctoritate scriptoris aureae aetatis confirmari posse mihi videntur, quas hic indicasse haud superfluum cenfeo. Sic occurrit locutio, gerere partes, ⁵⁾ pro qua veteres dixerunt omnes,

B 2

agere

1) Art. Poet. v. 9. 2) Lib. II. eleg. 8. 3) Lib. I. eleg. 1. 4) Lib. I. eleg. 2.
5) Lib. I. eleg. 2.

agere partes. Neque minus dixit: gaudia pererrabant mentem, ¹⁾ cum tamen veteres dicant: gaudia pertentabant mentem. Quodsi vero scripta multorum eruditorum nostri aevi hoc modo examinare & percurrere vellemus, haud dubie brevi carmine, plures ejusmodi locutiones inveniremus, quam in omnibus Lotichii carminum libris subtilissimi critici deprehenderunt. Nunquam dixit, primitias scribere, sed offerre; nunquam fidem alicui rei adhibere, sed semper fidem alicui habere, aut fidem addere, & sexcenta plura, quae hodie a plerisque ignorantur.

Sed deveniendum nobis est ad alteram hujus disertatiunculae partem, ad compositionis suavitatem, qua singularem Lotichius carminibus suis dedit pulchritudinem. Ponunt autem Grammatici hanc virtutem in verborum & epithetorum collocatione, in numerorum & membrorum concinnitate, figurarum exornatione, eleganti versuum clausula, exquisitis & illustribus sententiis, commemorationibus, personis, locis, rebusque aptis, descriptionibus & comparationibus elegantibus, multisque aliis rebus pluribus, apud optimos quosque poëtas obviis. De singulis nunc pressius.

In collocatione verborum, qua plurimi ex ignorantia sunt negligentes, rati, parum interesse, quo quis ordine vocabula latina, imprimis in oratione pedestri, efferat; Lotichius noster sedulo vitasse videtur tam concursum vocalium, ex quo necesse est, ut elisiones, quam maxime durae oriantur, quam consonantium asperitatem, quae terfas rerum intelligentium aures violat, ac similitudinem litterarum & syllabarum, nisi ubi rerum natura postulavit. Quod elisiones attingit, eas quidem poëta noster cum optimis antiquorum communes habet, nec unquam, quantum scio, inter vitia orationis relatae sunt; interim tamen, ne aures, musicae suavitati adfuetas violaret, crebras vitavit, praecipue eas, quae ingratum sonum efficere videntur. Nam, quamquam non nego, esse quaedam loca, in carminibus Lotichii, in quibus elisiones propemodum durae, reperiuntur, quae aut transponendis verbis aut permutandis iis cum aliis, facili negotio tolli possent; tamen more optimorum, fortasse etiam ex incuria, a qua nemo satis tutus est, aut ex imitatione vel vitiorum Tibulli, eas inspersit. Sic semper me offendit: Spargereque hostili ²⁾ — pro quo mollius, meis certe auribus esset: Spargere & hostili: sed loca similia habet Tibullus ³⁾ quem fere ubivis imitatur. Reddereque antiquo. Neque minus hiatus, seu neglectus elisionis,

1) Lib. III, eleg. 1.

2) Lib. IV, eleg. 5.

3) I, 3.

sionis, in carmine Elegiaco infrequens & audax apud nostrum occurrit, magis notandus; quam imitatione exprimendus. Dixit:

Castra valete, valete enses, *vale hospita terra.*¹⁾

Respondant cava saxa vale, *vale optime Sarni.*²⁾

Erunt fortasse, ignorantes tamen, primam in vale syllabam nunquam produci posse, qui putent, in utroque versu esse spondaeum, non dactylum: sed jam, dudum critici hunc errorem refutarunt ad Virgilii locum, nostris simillimum:

Et longum formosae vale *vale, inquit, Jola.*³⁾

Sic etiam sibili, parum grati occurrunt, ex quibus unum adduxisse sufficiat:

Haec furit in nostris, paucis prohibentibus, oris
quem versum Cel. Burmannus⁴⁾ sic in notis emendavit:

Haec furit in nostras, paucis prohibentibus, oras.

In Epithetis, & eligendis & usurpandis, Secundus noster, Musarum Gratiarumque alumnus, neutiquam perversum versificatorum quorundam morem secutus est, qui in carminibus consarciendis, epithetisque eligendis, nihil spectant, quam ut in Gradu ad Parnassum, caballo illo, utroque pede claudicante, vocabulum anxie anquirant, metro, in quo versantur, aptum. Quodsi post multos exantlatos labores, tandem aliquando invenerunt, tripudio quasi exsultant, statimque notant, ne fortasse e beata memoria elabatur, haud cogitantes, epitheta ex intima ratione ac natura rei depromenda esse. A qua perversa consuetudine ita remotus fuit Lorichius noster, ut semper eligeret vocabula rebus apta, pura & elegantia, utque otiosa, dura & nimis proluxa e carminibus suis penitus proscriberet. Negandum quidem non est, vel in ipso Homero, ex quo fere omnes hauserunt, occurrere epitheta, quodammodo otiosa; sed bene monuit Cel. Ernesti ad Homerum, ea ad vivum non esse refecanda, nec verbum de verbo interpretanda. Ceterum tamen duo sunt, in quae optimus Lorichius inscius peccasse videtur, quae ut artis poeticae studiosi evitent, monuisse hic non absolum erit. Cumulavit bis epitheta ita, ut totus versus iis absolvatur:

Integer, innocuus, pius, utilis, omnibus aequae.⁵⁾

Srenuus, excellens, candidus, acer eras.⁶⁾

Deinde posuisse videtur ad unum Substantivum duo epitheta sine copula:

B 3

Is

1) l. XI. 13. 2) Ecl. I. v. 58. 3) Ecl. I. 3. 79. 4) Lib. V. eleg. 18. p. 376. ed. Bur. 5) Lib. I. car. p. 177. ed. Cam. 6) Lib. IV. eleg. 5.

Is desiderio *tabescens moestus inani*.¹⁾

Neutrum horum monuissē, nisi viros doctissimos in utroque turpiter lapsos esse vidissem.

Jam veniamus ad *ἑυθυμίαν* & *συμμετείαν*, quae auctore Isocrate²⁾ *ψυχὰς τὰς ἀνθρώπων*. Est autem *συμμετεία* tam in justa syllabarum mensura, quam in suavi quadam versuum dimensione. Quamquam autem Lotichius noster in dimetiendis syllabis veteres pressio quasi pede secutus est, legesque metri ita tenuit, ut haud sciam, an ullus alius; tamen aliquoties in leges metri peccavit, suoque exemplo docuit, lapsum in nulla fere re faciliorem esse, quam in constituenda syllabarum mensura. Quare haec errata elegantissimi poetae, hic non proferrem, nisi diligens poetae nostri aevi lectio, me docuisset, esse adhuc permultos, qui ad eosdem lapides attingant, qui poetae nostro offendiculo fuerunt, cum in vulgaribus de prosodia libris, nulla eorum fiat mentio. In horum numerum refero, quod ultimam in *Ergo* corripī posse, cum multis aliis credidisse videatur, cum tamen a Virgilio, Horatio & reliquis semper producat. Occurris, bone Lotichi, te tunc demum ultimam hujus vocis corripuisse, si Graecorum *ἐν* indicet, non autem cum pro causa sit positum. Virges praeterea Ovidii³⁾ auctoritatem:

Ergo cave Liber — —

Sed, quod pace tua dictum sit, erras, vitiosa Ovidii editione deceptus. Critici nostrae aetatis e Codicibus jam demonstrarunt, Ovidium scripsisse:

Ergo, care Liber — —

Cui rei accedit, ut infinita fere copia exemplorum adsit, quae distinctionem tuam tollunt, voxque *Ergo* olim substantivum, uti apud Graecos *ἐργον* fuisse videatur. Neque minus a consuetudine veterum recessisti corripiendo verba: *detraeto*, *placabo*, *rigabo*, *oro*, *desino*, & nonnulla alia, quae producenda sunt, cum Graece sit *ὦ*. Distinctio haud dubie tibi in mentem non venit, quam Grammatici in voce *Idem* docuerunt, qui eam in masculino productam, in genere autem neutro correptam esse volunt. Tandem etiam mala, Cic.⁴⁾ de divinatione libri editione mihi deceptus esse videris, cum primam in quatuor brevem, aut saltem ancipitem credidisti. In quo enim loco laudato, legisti:

Cedunt ter quatuor de coelo — —

Critici

1) Lib. II. car. p. 168. 2) In Evang. p. 53, ed. Wolf, 1555, 3) Trist. I. I. 87;
4) Lib. I, c. 48, ed. Ern, p. 646.

Critici jam dudum, addicentibus Codicibus, scribi curarunt: Cedunt coelo *ter* quatuor corpora sancta, ita ut per *συμμετρίῳ* spondaeus sit. Sed nolo, plura addere, ne Te, verecunde Lotichi, in maximum projiciam pudorem, memor aureae Quinctiliani regulae, ¹⁾ qua poetarum errata non manifestanda sed occultanda sunt.

Altera *συμμετρίῳ* virtus, iusta versuum dimensio, qua Lotichius carminibus permagnam largitus est gratiam, tam varia tamque diversa est, ut ipsa varietate se mirum in modum commendet, vixque certis regulis adstringi possit. Cujus quaeso aures, poeticiis elegantis ad suetae non capiuntur, si epitheta, vel praeponuntur ita, ut quadam vicissitudine jungantur?

Proxima Vandalico, terra, Micylle, solo, ²⁾

Flavus ubi torquens infidas Albis arenas.

vel si per interjectas orationis partes a Subjectis separantur, permanente tamen eadem vicissitudine?

Longior angustos efficit umbra dies.

Saevaeque discordes exercent proelia venti. ³⁾

vel si versus, aut distichon ab Adjectivo illius Substantivi incipitur, quod verbum claudit?

Argutae fidicen, culte Micylle, *lyrae*. ⁴⁾

Impositusque super tumulum breve carmen habebit,

Ut tua visuris indicet ossa, *Lapis*. ⁵⁾

vel si una eademque vox repetitur in medio?

Hercinii montes *Herciniaeque* nives. ⁶⁾

Facta imitanda bonis, *facta* cavenda bonis. ⁷⁾

vel si Adjectivum illius Substantivi, quod pentametrum claudit, eum in medio secat?

Culta *racemiferis* nec viret uva *jugis*. ⁸⁾

Nec rumpunt *somnos* classica, pulsa *tuos*.

In qua tamen ultima *συμμετρίῳ* parte rythmus sedulo vitandus est, quem Lotichius his non sensitisse videtur:

[Omnia

1) Quinct. Inst. Orat. Lib. I. cap. 8. p. 79. ed. Burd. 2) Lib. I. eleg. I. 3) Lib. I. eleg. 3. 4) Lib. I. eleg. I. 5) Lib. I. eleg. 4. 6) Lib. I. eleg. 4. 7) p. 223. ed. Cam. 8) Lib. I. eleg. I.

Omnia nam *saltans* ebrius audet *amans*.¹⁾
Sed nunc *Tyrrhenis* forsitan tu laetus *arenis*.²⁾

Ad *εὐπορίας*, ut accedam, quamvis non valde repugnem, si quis & superiora ad eam referre velit, haud scio, an quid elegantius, sonorius, suaviusque dici possit, quam si pedes arctissimo quasi vinculo conjunguntur, uti in his:

Sublimem niveis fama redacet equis.³⁾
Aut teneras vires ultra meritumque juventae.⁴⁾

Ne tamen monotonia, qua in arte Musica nihil fastidiosius esse potest, aures poeticas, harmoniae adsuetae, offendat, laxavit Lotichius vincula, quibus pedes constringuntur, modo ante secundum & sextum pedem, ubi vix solutio sentitur: modo etiam ante quintum:

Me tenet hiberno sub sidere, Maenalis urvae.⁵⁾
Arboribus frondes redeunt & gramina campis.⁶⁾
Quodsi vero versus, aut nullas caesuras habet, aut saltem tres priores regiones iis carent, tunc plane rejiciendus est, si *εὐπορίας* assequi studes.

Neque minus apta quaedam pedum, dactylorum & spondaeorum mixtio, rerum argumentis accommodata, carmini Elegiaco suavem conciliat pulchritudinem. Nam pueri vel ex Horatio⁷⁾ sciunt, spondaeos natura sua esse graves & tardos, inprimis si e monosyllabis oriuntur, eamque ob causam ad tristitiam, verbis exprimendam, valde aptos: dactylos e contrario celeritatem efficere, laetitiamque prodere. Quam rem, cum vel unius carminis Lotichii lectio confirmet, superfluum esse censeo, nonnulla exempla infra apponere: sed potius ad artificium periodicum propero, quod carminibus Secundi nostri suavem attulit venustatem.

Consistit autem in universum in genere Elegiaco in eo, ut unum quodvis distichon, aut perfectam & absolutam sententiam comprehendat, aut certe priorem periodi partem plenam: neutiquam vero, ut more poetarum lyricorum sensus per varia disticha extendatur. Ne autem versus sint uniformes, ne similitudo periodorum, quae mater satietatis est, afferat lectoribus fastidium, nonnullos versus Secundus noster, aut per minutiora membra protulit, aut per interrogationes & exclamationes variavit, aut per parentheses, ab obscuritate liberavit.

— cur

1) Juv. p. 266, ed. Cam. 2) Lib. I. car. p. 172. 3) Lib. I. eleg. 2. 4) Lib. I. eleg. 4. 5) Lib. I. eleg. 1. 6) Lib. I. eleg. 1. 7) Art. poet. v. 255.

— — — cur illa veniret in oras?
 Vnde pedem ferret? quoque teneret iter?¹⁾
 Vota movent superos, (expertis credere dignum est:²⁾
 Tu quoque scis, (nec culpa tua est) scis optime Phœbe.³⁾

Inprimis tamen *ἐνερgetικῶν* mirum in modum adjuvant figurae tam dictio-
 nis quam rerum. In quibus recensendis, moneo, ne quis omnes quaerat, quas
 rhetores explicare solent, quamvis fortasse omnes in elegantissimis Lotichii car-
 minibus occurrere possint; sed tantum praecipuas, in legendis his Elegiis no-
 tatas, adducam. Sic saepe occurrit illa figura, quae rebus, sensu destitutis, qua-
 si vitam donat.⁴⁾ In primo statim carmine Albi crines, & arenae fallax tribui-
 tur fides:

— — — Labitur
 Flavus ubi torquens infidas Albis arenas.

Neque minus grata est ea figura, quam *ἀξέμωρον* vocant Graeci:
 — dubiae jucundus imaginis error.⁵⁾
 Dulcis amarities amor est.⁶⁾

Aut quem non delectant sequentes, quarum nomina indicare necesse non erit:

Vnaque per muros vox sonat, hostis adest.
 Hostis adest, vox una sonat.⁷⁾ — —
 Nunc scio, quid sit amor, nunc doctus ab indice dico
 En iterum dico, nunc scio, quid sit amor.⁸⁾
 Rure nihil pejus, nil rure est tristius uno,
 Urbe nihil melius, dulcius urbe nihil.⁹⁾

Eheu jam satis! Ad clausulas versuum, inprimis pentametrorum acceda-
 mus, in quibus permulti recentioris aetatis poëtae, veterum vestigia saepe de-
 relinquant, nec Lotichii pulchritudinem assequuntur, qui in fine versuum vita-
 vit voces monosyllabicas, in clausula pentametrorum voces duabus syllabis lon-
 giores nec non particippia. Voces, quae una syllaba absolvuntur, ferendae esse
 videntur, si rei naturam aemulantur. Sic Horatius eleganter dixit:¹⁰⁾

Partu-

1) Lib. II. eleg. 9. 2) Lib. I. eleg. 7. 3) Lib. I. eleg. 5. 4) Plura hujus figurae
 exempla vide infra de fictionibus. 5) Lib. II. eleg. 9. 6) Lib. II. car. p. 165,
 ed. Cam. 7) Lib. I. eleg. 8. 8) Juv. p. 265. 9) Juv. p. 260. 10) Art.
 poet. v. 139.

Parturiunt montes, nascetur ridiculus *mus*.

Et Virgilius

— — — jacet humi *bos*.

Neque minus, si aut duae simul ponuntur, aut ubi sit elisio:

Hoc tamen infelix mortem solabere, *quod te.*¹⁾

Mitis honoratae pacis amator, *ubi es.*²⁾

Quod pentametros attinet, quos voces duabus syllabis longiores finiunt, ii magis Catulliani, quam Ovidiani aut Tibulliani esse videntur. Etenim in omnibus Ovidii libris Elegiacis, viri doctissimi non plures quam decem numerarunt pentametros, qui voces polysyllabicas in fine habent: & in Lotichii carminibus omnibus non multo plures occurrunt, & plerumque in rebus tristibus. Quare dubium non est, quin Lotichius data opera, & *εὐφροσύνας* causa, hos pentametros vitaverit; de quibus prolixè, ut solet, Cel. Burm. egit in praefatione ad Lotichium.³⁾ Tandem denique participia in fine pentametrorum fugienda sunt. Hinc pauca tantum loca in Secundi Nostri carminibus notavi:

Facta nec injusta est dextera caede *nocens.*⁴⁾

Cum sis orbe magis versicolore *decens.*⁵⁾

Haec de *εὐφροσύνα* in carminibus Lotichii Elegiacis dicta sunt. Veniamus ad sententias, earumque virtutes. In consuecendis sententiis spectavit Secundus Noster, veritatem, honestatem, acumen, & novitatem, iisque carmina, quasi stellis exornavit. Vfus est autem iis modice, instar frugalìs hospitis, qui convivas mensa secunda non satiari, sed jam satiatos recreari curat. E multis degustemus paucas:

Gloria victori est victis donare salutem,

Nec crimen, quicquid non bene cesfit, habet.⁶⁾

Longa dies regum turres consumit & aurum

Et spolia in templis, exuviaeque ruunt.

At decus ingenii durat, vaturnque labores.⁷⁾

Formoso juvenis corpore, mente senex.

Felix qui solis, parvo contentus, in agris,

Degit, ubi proavis res fuit ante suis.⁸⁾

Jam pueris notum est, nihil fere frequentius esse poetis, quam invocare *Musas*. Hinc jam dudum quaesitum est, an etiam poetae Christiano licitum sit, commemorare

1) Lib. II. 2) Lib. I. eleg. 2. 3) p. 7. ff. 4) Lib. I. eleg. 11. 52. 5) Lib. I. eleg. 5. 14. 6) Lib. I. eleg. 11. v. 21. 7) Lib. I. eleg. 2. v. 45. 8) Lib. II. eleg. 5. v. 51.

morare Musas? Quodsi Lotichium meum, diligentissimum veri Dei cultorem, confidero, nunquam invenio, eum auxilium Musarum sibi in componendis carminibus expetere, sed tantum Musas commemorare in explicandis rebus difficilioribus, aut futuris, aut supra captum hominum positis. Inprimis Musarum invocationes in carminibus sacri argumenti improbasse videtur. Nam in ejusmodi Elegiis non fingit, sibi venam irrigari ex fonte Aganippeo, neque se ab Apolline agitari; sed vero divini numinis cæstro impelli indicat:

Te precor, ô rerum Deus in tribus arbiter, unus.

Non haec Pierides dicant, non fautor Apollo,

Non haec Castaliae suggerit humor aquae.¹⁾

E gravissimo morbo liberatus, non Musis gratias agit, non Apollini hecatomben offert, non Aesculapio gallumgallinaceum mactat, sed Deo, O. M. pio animo grates solvit;

Omnipotens, cujus divina potentia finem

Non habet, aeternum laus sit honorque tibi.²⁾

Quod si vero in carmine jocosum versatur, aut futura, ut vates praecinere, aut difficilia explicare studet, recte Musas loquentes introduxit. Sic Dea Castaliis³⁾ quae maxima praesidet undis, dissuadet Lotichio, vitam militarem, eique promittit e litterarum studii praemia & majora & perpetuo duratura. Sic Musae⁴⁾ referunt Lotichio astrorum constellationem, quae eo nascente fuit, & Vranie eam quoque explicat. Vellem, ut in transitu moneam, ut Lotichius hanc Astrologiam, quam judiciariam vocant, quaeque parum differt a vaticiniis, quae in Calendariis nostris occurrunt: Ein Kind in diesem Monathe gehöhren ic. plane vitasset. Sed donanda est superstitioni istius temporis, quo multi plurimum huic Astrologiae tribuebant. Si quis eam adhuc amat, multum addiscere poterit e Petronii Satyrico. Sic porro Musae, omnesque Dii Deaeque conjugales commemorantur loquentes in epithalamio jocosum, in nuptiis fororis Lotichii scripto; ⁵⁾ Sic etiam Dea, seu Virgo, ⁶⁾ quae Patrona tutelaris urbis Magdeburgi credebatur, Lotichio somnianti exponit imminencia hujus urbis fata admodum tristia; quae Elegia nobilissima omnium est, ob vaticinium, centum annis post impletum, quod in se continere videtur. Ad fictiones poëticas, ut progrediar, Lotichius quidem non audacissimas immiscuit mollibus Elegis, quae in vitiis ponendae essent, sed tamen ingeniosissimas. In carmine, quo Deo,

C 2

O. M.

1) Lib. II. car. I. v. 9.

2) Lib. I. eleg. 7. v. 65.

3) Lib. I. eleg. 2. v. 29, ff.

4) Lib. II. eleg. 8.

5) p. 235, ed. Cam.

6) Lib. II. eleg. 4.

O. M. gratias agit ob recuperatam salutem, eleganter fingit, res vita spirituque destitutas sui causâ gaudere:

Agnoscent Zephyri reducem, viridique sub umbra
Blanditur lateri mollior aura meo.

Argutaque piaë volucres me voce salutant,
Gratarique vagae lymphæ videtur aquae. ¹⁾

Neque minus pulchra est fictio, qua demortui cursum astrorum rimantur, amicisque prius mortuis fata ultima in vita perpeffa narrant. Sic morte Philippi Melanchthonis fingit, cœli mundique faciem esse mutatam:

Morte tua cœli facies mutata sereni,

Terraque vix natas mœsta recondit opes. ²⁾

Inprimis mihi semper placuit Elegia de morte Philomelæ, ³⁾ umbra imaginis suæ in speculo deceptæ; quam elegantissimis versibus germanicis adumbrasse videtur Cel. Gellertus, in der *Sammlung seiner vermischten Schriften*. Ut chartæ temporique parcam, juvat pauca adhuc addere de descriptionibus & comparisonibus, quibus Lotichius maximam pulchritudinem carminibus suis donavit. Ex descriptionibus haud dubie eminent, quæ verbis exprimunt rei descriptæ naturam. Sic omnes, sine indice, audiunt in his Echo:

Hoc etiam, (quoniam tulimus pejora,) feremus,

Si modo non bello nos graviora, *manent*.

Heu mihi, quæ duris vox rupibus icta resultat?

Triste quid hoc iterant concava saxa? *manent*. ⁴⁾

Sic ultima vox in utroque versu indicat causam malorum, quæ Magdeburgum manere videbantur:

Mœnia debueram natalia prodere, *texi*:

Fida nec innocuis civibus esse, *fui*. ⁵⁾

Sic versu spondaico recte usus est in exprimenda morte lenta & tarda, non autem ubivis, uti multi nostris temporibus:

— — — pectore suspirabis.

Quis

1) Lib. I, eleg. 7, v. 53. 2) Lib. IV, eleg. 4, v. 23. 3) Lib. I, car. 2. 4) Lib. I, eleg. 8, v. 93. 5) Lib. II, eleg. 4, v. 29.

Quis non in legenda veris descriptione retinetur, quæ Lib. I. Eleg. 6. occurrat? aut quem non capiunt mortis descriptiones? Libr. I. Eleg. 6. & Lib. IV. Eleg. 6. Cui Veneris II. 8. Cupidinis IV. 3. Itineris Tapruensis displicent? Neque minus gratæ sunt comparationes, vel ex aliis poetis repetitæ, vel ingenii felicitate Lotichii inventæ. E multis, nonnullas indicasse satis erit. Fortem in hostes impetum, praeunte Ovidio & Horatio, cum leone aut apro faucio,

Inde ruit miles, veluti de montibus altis

Ille canum sævis moribus actus aper. 1)

Vitam & mortem comparat suaviter cum Sole occidente & oriente: immaturum obitum cum flore per aratrum succiso, aut cum floribus vere renascentibus. Vitam hominis caducam cum rosa & liliis, cum jaculo ab arbore reciso, nunquam rursus frondescente. Et sexcentæ plures comparationes occurrunt, quas brevitatæ causa hic ne indicare quidem possum.

Ex his, in summam quasi collectis, unusquisque haud dubie perspiciet, quid in carminibus Lotichii pulchrum sit, & cur elegantissimus hic poeta diligenter sit legendus, ita tamen, ut antiquis, qui fontes sunt, non praeferatur. Quicquid enim pulchri habet, habet autem multum, ut vidimus, debet veteribus. Ast erunt fortasse, quibus mirum videatur, cur in demonstranda carminis Elegiaci pulchritudine, quo contendit Lotichium excelluisse, ne voculam quidem dixerim, de ingeniosis allusionibus ad nomina propria, & de Chronostichis, quæ nostri tantopere amant, laudant, admirantur? His paucis respondeo, occurrere quidem allusiones in carminibus Lotichii, uti & in Ovidio quaedam sunt: sed has pueriles ineptias, quæ, ne unius quidem assis sint, venustatem magis impedire quam promovere. Chronosticha, pigmenta illa puerilia, optimus Lotichius, cum poetis Graecis & Latinis, cane pejus & angue fugit; gratulorque ei, quod posteritati eruditæ se non derisui exposuerit. Quare tironum causa, ne ingratum & ridiculum laborem, chronosticha conficendi, suscipiant, repeto Cel. Klotzii 2) verba, animis studiosæ juventutis inscribenda: O Germania, Germania, quando tandem ineptire desines, exterisque benignam cavillandi & jocandi materiem dare? quando abjicies amorem ornamentorum puerilium, quæ non, nisi imperitis nitent, aliis vix enarrabilem foeditatem habent? Nullus principum moritur, nulla res paullo memorabilis accidit, ecce! in actis diurnis miserorum hominum ineptiæ apparent, qui expungendis litteris

C 3

collo-

1) Lib. I, eleg. 8. v. 67.

2) A&Litter. Tom. I. p. 147.

collocandisque magnum aliquid sibi egisse videntur, si viri nomen aut numerum anni inde elicuerint. Quid vero sapientiores? rident, aut ingemiscunt: exteri ¹⁾ cachinnos tollunt, & sibilis nostrum acumen puniunt. Nos miramur, inveniri adhuc in tanta litterarum luce, in tanta bonorum scriptorum copia, qui ejusmodi crepundiis tempus & operam perdat.

Sed nunc indicandum est consilium, quo ad scribendum, quicquid hujus prolusionis est, animum adjecerimus. Nempe producendi sunt IV. erectae indolis, bonaeque spei juvenes, qui suae qualiscunque dicendi facultatis specimina edant, eo die, quo primus eorum, qui mihi per quatuor fere annos & morum elegantia, & studiorum assiduitate satisfecit, abitum e Schola Nostra parat. Dicent autem omnes sermone latino de arte oratoria.

- I. Christianus Fridericus Conradi, Stolpensis, demonstrabit oratorem esse debere virum bonum.
- II. Christianus Fridericus Zumpe, Dresd. probabit oratorem esse debere eruditum.
- III. Christianus Leberecht Seyfertus, Lichtensteina: Schönburgicus indicabit, oratorem esse debere Philosophum.
- IV. Gottlob Funcke, Reichstadiensis, ostendet, artem oratoriam, Theologo, Juris Consulto & Medico esse necessariam & utilem.

Quo facto Doct. *Conradi*, qui assidua diligentia & vitae probitate, non tantum omnium amorem apud nos sibi conciliavit, sed etiam eam facultatem consecutus est, ut nunc cum laude & fructu in Academiam Lipsiensem properare possit, Patronis & Scholae, sermone Gallico valedicet: cui eodem sermone *Seyfertus* iusta quaeque apprecabitur.

Ad

1) cf. Englischen Zuschauer I, Theil, 60. Stück, p. 289, ff.

Ad quos benevole audiendos, ut a. d. XX. Mart. Hora II. pomeridiana
frequentes conveniant, qui bonis litteris, Nostraeque adeo Scholae favent, huma-
nissime & officiosissime rogamus. De quo, quamquam non dubitamus, tamen
more recepto, Virum Magnif. Summeque Venerab. hujus Scholae Ephorum,
Gravissimos utriusque Urbis Patres Conscriptos, Rever. verbi divini Ministros
reliquosque Scholarum Patronos mirum in modum oramus, ut Actum Nostrum
sua praesentia ornare velint. P. P. in Sch. Nov. Urbis ad Dresd. a. d.

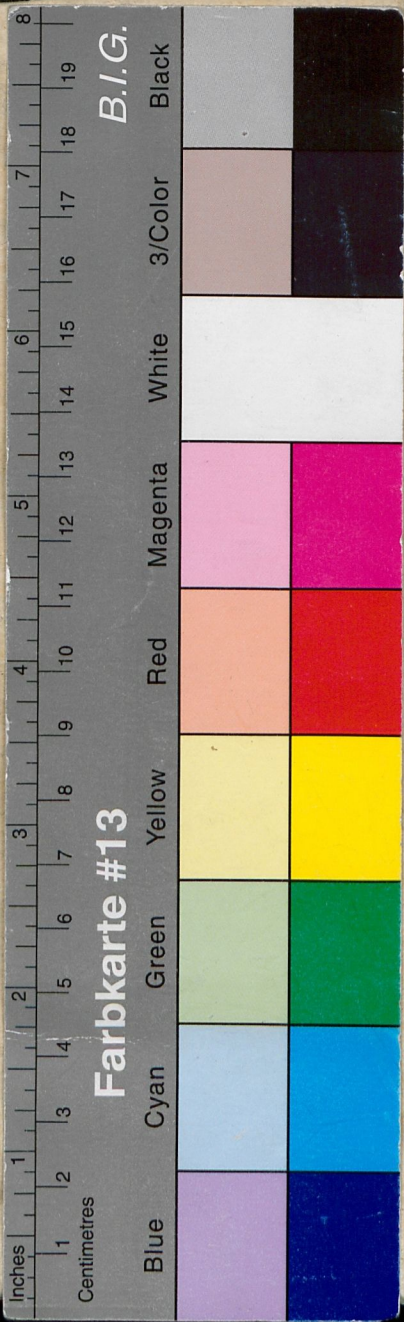
xv. Mart. A. R. S. clō Io cc LXVI.

X. 2313057

ni

Q. 534, 27

B. m. II, 661

DE
EO QVOD PVLCHRVN EST
IN CARMINIBVS ELEGIACIS
P. LOTICHII SECVNDI
DISSERIT

SIMVLQVE
AD AVDIENDAS
IV. ORATIVNCVLAS
IN
SCHOLA NOVAE VRBIS AD
DRESDAM
A. D. XX. MART. A. C. MDCCCLXVI.
HORA II. HABENDAS
PATRONOS ET FAVTORES
HVMANISSIME INVITAT
M. CHRISTIANVS FRIDERICVS QVELLIVS
RECTOR.

FRIDERICOSTADII
EX OFFICINA HAGENMULLERIANAE

